

HERBA DELS CANTAIRE

Sisymbrium officinale (L.) Scop.

[1772, Fl. Carn., ed. 2, 2: 26] $2n = 14$

Sisymbrium officinale. Imatge de JOHANN GEORG STURM.

Fruits de *Sisymbrium officinale*. Foto: PAUL FABRE

NOMS POPULARS

- Alemanys:** Weg-rauke/Hederichkraut / Raukensenf / Wege-rauke / Wilder senf
Anglès: Hedge mustard/Bank cress / Common hedge mustard / Eastern rocket / Hairy-pod hedge-mustard / Hedge weed / Singer's plant
Àrab: سمارة مخزنية
Basc/Euskera: mendaski, mendaskia.

Castellà:	erísimo, hierba de los cantores, Hierba de san Alberto, jaramago, rabanillo, anda tú, enciendecandiles, escoba de pimpájaro, escoba fina, escobas de pan y queso, hierba de los chantres, hierba de los predicadores, hierba del predicador, hierba meona, jaramago espigado, mancocho, morondo, pajizo, pimpájaro, pimpájaro mollar, rinchos, rábano, sisimbrio, xaramago común de las paredes y linderos, xaramago de Fragoso, yerba de San Alberto, yerba de los cantores, yerba de los chantres.
Català:	herba dels cantaires/erisimó / erissim / herba de cantors / Herba de sant Albert / Llúcia / Te de canonge
Danès:	Rank vejsennep
Eslovac:	Huľavník lekársky
Eslovè:	Dihnik navadni / Navadni dihnik
Estonià:	Harilik unilook
Finlandès:	Rohtopernaruoho/Pernaruoho
Francès:	Sisymbre officinal/Herbe au chantre / Herbe aux chantres/ Vélar / Vélartortelle
Gaèlic:	Lus an óir
Gal·lès:	Roced y berth/Arfog / Arfog meddygol / Cedw'r berth
Grec:	Ζιζιμπρη / Σισυμβρηιο το φαρμακευτικό
Hebreu:	תודרה רפואית
Holandès:	Gewone raket/Gewone rakket
Hongarès:	Szopora zsombor/ Orvosi zsombor
Islandès:	Garðamustarður / Götudesurt
Italià:	Erisimo/Erba cornacchia comune
Japonès:	かきねがらし
Norueg:	Veisennep/Vegsennep
Persa/Farsi:	سیسمبريوم آفيسينال
Polonès:	Stulisz lekarski
Portuguès:	Erissimo / Eríssimo-das-boticas / Erva-dos-cantores / Erva-rinchão / Rinchão / Saramago-rinchão/ Erva-alheira / Rinchão
Suec:	Apotekskrasse / Vägsenap
Txec:	Hulevník lékařský/Hulevník lékaoský / Hulevníkovec lékařský
Ucraïnès:	Сухоребрик лікарський
Xinès:	钻果大蒜芥/钻果蒜芥

DESCRIPCIÓ BOTÀNICA

Dins la família de les Crucíferes, el gènere *Sissymbrium* es distingeix per tenir els fruits allargats (el triple de llargs almenys que d'ample), dehiscent, no articulats, les llavors en un sol rengle, les valves trinervades, la base dels sèpals no gibosa i les llavors no alveolades.

Dins el gènere que compta amb una dotzena d'espècies a la península, *Sissymbrium officinale* es distingeix per tenir la inflorescència a la part superior de la planta i sense fulles, els fruits de menys de 20 mm, adpresos, amb pedicels de 1-2.5 mm de longitud gairebé tan gruixuts com els fruits que tenen 13-17 mm de longitud, són cilíndric-cònics amb el cim subcilíndric, i amb estil de menys d'1 mm i pètals de 3-4 mm.

Sisymbrium officinale és una herba anual amb una tija, pilosa, de fins a 90 cm, dreta, força rígida, de color verd fosc grisós tenyida a vegades de violeta si hi ha sequera, ramificada a la zona superior, amb les branques dirigides entre perpendiculars i verticals respecte a la tija. Tija híspida, almenys a la base, amb pèls cònics d'1 mm, patents o retrorsos. Fulles basals, de fins a 10 cm, com formant una roseta, similars a les caulinars, peciolades, runcinades pinnatipartides o pinnatisectes, a vegades (si ha plogut molt) lirades, de contorn oblong ovat, amb el lòbul terminal obovat, o semicircular quan hi ha hagut molta pluja, dentat ample, amb 3-5 parells de lòbuls laterals obovats oblongs, dentats, més petits i més dentats si la planta ha crescut en condicions de

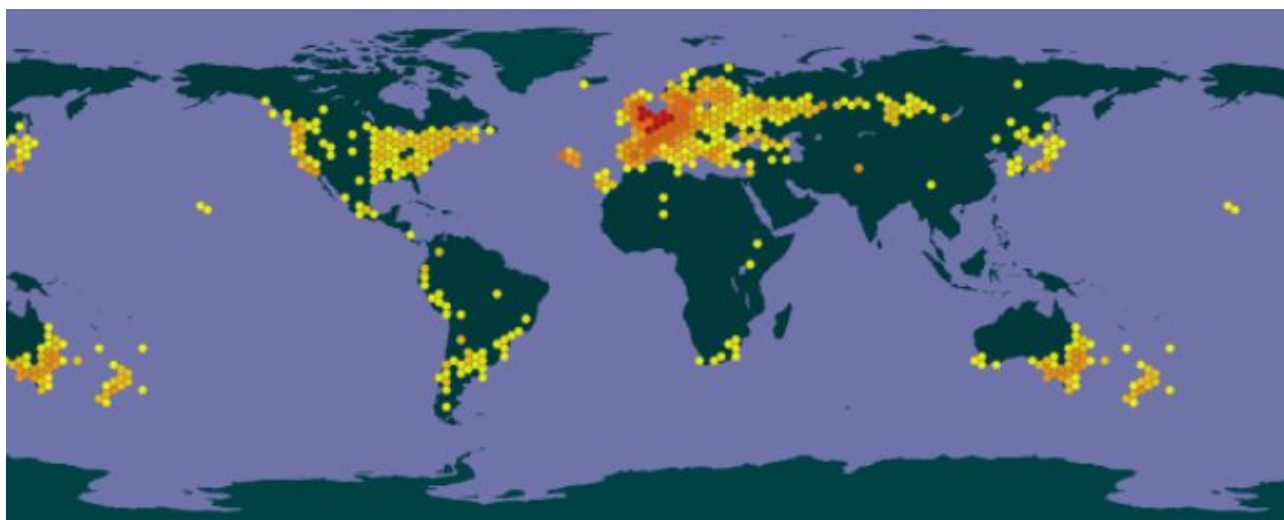
sequera. Fulles superiors hastades, amb el lòbul terminal oblong lanceolat, a vegades lineal (si hi ha hagut sequera), amb fins a 2 lòbuls laterals. Totes les fulles tenen pèls rígids de base inflada, antrorsos (dirigits cap el cim), adpresos (ajaguts). Raïms de flors que es fan allargant al fructificar, amb pedicels d'uns 2 mm al fructificar la planta, engruixits no gaire més prims que el gruix dels fruits, rígids, adpresos, poc separats de l'eix. Sèpals d'uns 2 mm, més o menys erectes amb pèls esparsos al dors. Pètals de 3- 4 mm d'un groc pàl·lid. Estams laterals de 2.2-2.5 mm, els del mig de 2.5-3 mm, amb anteres de 0.5 mm grogues. Fruits de 13-17 mm, adpresos, subcilíndrics-cònics, llisos, sense rugositats, de punta aplanada, amb abundants pèls tous més o menys corbats o sense; amb les valves amb 3 nervis ben marcats al madurar. Estil de menys d'1 mm. Estigma bilobat. 8-14. Llavors de 1-1.3 × 0.6-0.8 mm obliquament truncades, de color castany, finament puntuades.

ESPÈCIE SIMILAR: Tot i ser d'un altre gènere, *Hirschfeldia incana*, per la seva abundància i per formar colònies en indrets similars, tot i que en general més secs i més il·luminats, es podria confondre amb l'herba dels cantaires. De fet sovint la venien en substitució de l'herba dels cantaires. Però els fruits els té no tan adpresos, no tan llisos sinó bonyeguts, i amb el bec cònic i tot el fruit no aplanat sinó cilíndric, i amb les valves uninervades. Això apart, forma una mata més ramificada, gairebé més ampla que alta. Curiosament l'herba dels cantaires autèntica es ven amb el nom d'«erísimo».

HÀBITAT I DISTRIBUCIÓ GEOGRÀFICA

Planta de replans de terres remenades i marges de camins no massa secs. Volt força sol, prefereix terrenys bàsics, argilosos, nitrificats. Als herbassars vora camins poden acompanyar-lo *Anacyclus clavatus*, *Bromus rigidus*, *Carduus tenuiflorus*, *Malva sylvestris*, *Hordeum leporinum*; però sovint forma colònies uniespecífiques.

No tolera per res la salinitat i els fems. Força comuna a bona part del món: Europa, Àsia occidental, Amèrica i SE d'Austràlia.

Sisymbrium officinale al món, segons GBIF

PROPIETATS MEDICINALS

- Afrodisíaca
- agonista/estimulant del TRPA1 (*transient receptor potential ankirin-1*)
- antihemorràgica
- antiinflamatòria
- antimutagènica

- antioxidant
- astringent
- bactericida
- diürètica
- estimulant
- estomacal
- expectorant
- fungicida
- laxant
- mucolítica
- nematicida
- relaxant musculatura llisa (tràquea)
- rubefaent
- sedant
- tònica cardíaca

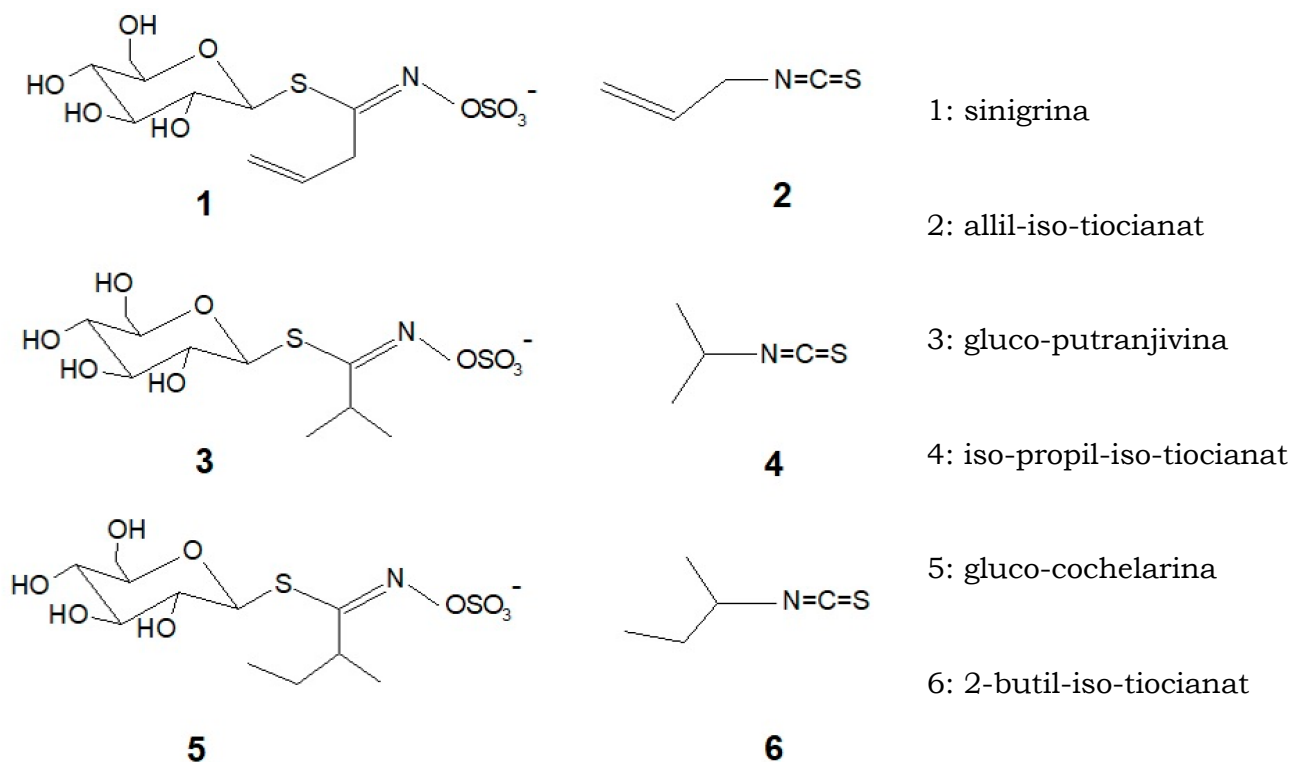
USOS MEDICINALS

(Les inflorescències de la planta fresca, mastegades, és la part més efectiva)

- *Aeromonas hydrophila*
- afonia (laringitis)
- angiolitis (bufeta del fel inflamada)
- asma
- *Aspergillus niger*
- bronquitis
- bronquitis asmàtica
- càlculs renals
- càncer de laringe
- catarro
- *Chryseobacterium indologenes*
- *Clostridium pefringens*
- còlic biliar
- cor debilitat
- *Enterococcus faecalis*
- escorbut
- faringitis
- febre
- hemorràgies
- mal de coll
- mastitis
- *Micrococcus luteus*
- orquitis
- *Penicillium* sp. pl.
- refredat
- restrenyiment
- ronquera
- *Staphylococcus aureus*, MRSA
- tabaquisme
- tos
- veu dèbil
- *Vibrio alginolyticus*

PRINCIPIS ACTIUS DE SISYMBRIUM OFFICINALE

- 2-butil-iso-tiocianat
- àcid tànnic
- adenina
- adenosina
- cardenòlid
- flavonoides 0.5%
- gluco-jiabutina
- gluco-putranjivina
- glucosinolats 0.5% dels quals el 65% són iso-propil-glucosinolats
- guanina
- ictiols 9%
- iso-prpopil-iso-tiocianat
- mucílags 11%
- napoleiferina
- neo-glicerol
- neo-glucobrassicina
- oligosacàrids
- sinalbina
- sinigrina
- vitamina C

MÉS INFORMACIÓ

«*Sisymbrium officinale*, the plant of singers: a review of its properties and uses». MAIRA ZORZAN, PAOLO ZUCCA, DANIELA COLLAZUOL, STEFANIA PEDDIO, ANTONIO RESCINGO, RAFFAELE PEZZANI. *Planta Medica* (2020); 86(05): 307-311.

«Glucosinolats in *Sissymbrium officinale* (L.) Scop.: acomparativa analysis in cultivated amd wild plants and in vivo assays wirth T2Rs bitter taste receptors». GIGLIOLA BORGONOVA, NATHAN ZIMBOLDI, MARTA GUARISE, FLORIANA BEDUSSI, MARCEL WINNING, TIMO VENNEGEERTS, ANGELA BASSOLI. *Molecules* (2019) (24): 4572.